СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 19-го Червня 1902. — Число 25.

Переглядъ тыжневый.

Послѣдними днями знову выринула на свѣтъ божій справа будовы Истмійского каналу. Заговорили про ню верховодячй круги, правительство и цѣла американьска праса. Товчкомъ до сего була промова некоронованого короля американьскихъ тростôвъ, сенатора Марка Ганны, выголошена въ конґресѣ на онογдѣшнôмъ засѣданю. П. Маркъ Ганна доказувавъ, що для добра и могучости Сполученыхъ Державъ (?) треба чимскорше взяти ся до будовы каналу, якій получить Океанъ Тихій зъ Атлянтикомъ. Не пора проволѣкати або оглядати ся на кошта. Наша република богата и сильна, мае молодечу силу и енерґію, тымъ то лишь она одна може брати ся до сего великого дѣла, не оглядаючись на нѣкого. Дѣлаймо отже. — Дальше перейшовъ бесѣдникъ до квестіи, котрый каналъ бувъ бы лѣпшій — Нікараґваньскій, чи Панамскій? По довгій и зрѣлôй розвазѣ, помимо того, що вôнъ перше попиравъ проектъ будовы Нікараґваньского каналу, теперь пересвѣдчивъ ся, що лѣпшій бувъ бы каналъ Панамскій. Є до сего колька причинъ, мѣжь якими перше мѣсце займають грôзній вульканічній выбухи въ Нікараґвѣ. Панамска шійска безпечнѣйша пôдъ тымъ взглядомъ.

Загально догадують ся, що правительство вже добило торгу въ справѣ купна Панамского перекопу. Довели до сего представителѣ француских акціонерôвъ, якй пердъ кôлькома мѣсяцями гостили въ Вашинґтонѣ. Нема проте сумнѣву, що сен. Маркъ Ганна промовлявъ въ имени верховодячихъ кругôвъ, а конґресъ ухвалить все, чого они бажають.

Президентъ Рузвелтъ надославъ дня 13. с. м. надзвычайну заяву до конґресу, въ якій накликуе его, абы не забувавъ о молоденькой кубаньскôй републицѣ и передъ замкненемъ сегорôчнои сесіи, ухваливъ знижене цла на спроваджуваній зъ Кубы товары. Наколибъ американьскій конґресъ не ухваливъ сего року цловыхъ законôвъ на основѣ взаименъ, тодѣ Куба зъ нашои вины, може попасти въ велику нужду. Конґресъ принявъ до вѣдомости заяву президента, почôмъ вôдослано еѣ до цловои комісіи.

Зъ важнѣйшихъ ухвалъ конґресу заслугуе на увагу внесене о наводненю (канализаціи) сухихъ обшарôвъ въ западныхъ станахъ, яке перейшло 13. с. м. въ палатѣ представителѣвъ 146 голосами противъ 55. Новый законъ важный тымъ, що величезній обшары чорнои землѣ въ 17-охъ западныхъ державахъ, котрй нынѣ лежать облогомъ зъ причины недостачй воды, будуть наводненй коштомъ державы и вôдданй до парцеляціи. Сотки тысячь бездонныхъ бурлакôвъ, иміґрантôвъ, робôтниковъ и пр. будуть могли о с е л и т и ся на тыхъ земляхъ, по нужденнôмъ, авантурничôмъ або повнôмъ несупокою житю. А треба запримѣтити, що пôдсоне и земля чудесній въ тыхъ станахъ, въ наслѣдокъ чого, такъ поселенцямъ, якъ и державѣ ихъ наводнене принесе безлѣчь хôсна.

Высша палата конґресу ухвалила 78 міліонôвъ долярôвъ на побôльшене военнои маринарки. За тй грошѣ, якъ звучить ухвала, мае департаментъ маринарки замовити два боевй кораблѣ першои клясы, два перворяднй панцирники и двѣ канонѣрки.

Индіяне, первѣснй жителѣ Америки, такъ само погибають нынѣ зъ рукъ бѣлыхъ заволокôвъ, якъ гинули передъ кôлькасотъ роками. Лютй каты нищать ихъ безъ пощады, мордують сотками за найменшу провину. Зъ мексиканьскои провінціи Сонора надоспѣла телеґрафічна вѣсть, що вôддѣлъ мексиканьского войска вырѣзавъ въ горахъ недалеко Пріетасъ 180 Индіянъ зô щепу Еквôвъ. Одна частина щепу розпочала вôйну зъ бѣлыми поселенцями зъ тои причины именно, шо бѣлй систематично вытискали ихъ зъ плодородныхъ долинъ въ недоступни горы. Противъ ворохобниковъ выслано войско, котре въ звѣрскій способъ зачало свою роботу. Въ яругахъ Санта Росы полишили збунтованй Индіяне кôлькасотъ жѣнокъ и дѣтей пôдъ опѣкою 80-охъ борцѣвъ, а самй подали ся въ рôвнины. Та въ ночи зъ дня 9. на 10. с. м. правительственне вôйско окружило ненадѣйно сей жѣночо-дѣточій таборъ и зъ оружіемъ въ руках кинуло ся на нещасливыхъ. Теперь розпочала ся страшна рѣзня. Жорстокй вояки не щадили нѣкого, мордували всѣхъ безъ рожницѣ пола и вѣка. Въ протягу двохъ годинъ вымордовано всѣхъ мущинъ, въ числѣ 80 мужа, и около 100 жѣнокъ та дѣтей; прочй пôйшли въ полонъ.

На Филиппинахъ вводять постепенно цивільне правлѣне. Дня 16. с. м. зъѣхала филиппиньска комісія на островъ Самаръ тай вразъ изъ представителями жителѣвъ рѣшила проголосити островъ за вôльный вôдъ ворохобникôвъ. Въ слѣдъ за тымъ розписано выборы громадскихъ радъ и вивільныхъ урядниковъ.

Зъ урядовыхъ рапортôвъ выходить взагалѣ, що ворохобня вже зовсѣмъ упала. Лишь ту и тамъ увихають ся поменшй ватаги розбишакъ, але незабаромъ и они переведуть ся. Вôддѣлы поліціи выловлюють ихъ чимразъ бôльше. Одна зъ такихъ ватагъ заполонила въ провінціи Ризаль офіцира, двохъ пôдофіцирôвъ и чотырохъ вояковъ зъ 5-го пол. кавалеріи. Вôйско перешукало вже цѣлу провінцію, але не може найти нѣ розбѣшаковъ, нѣ заполоненыхъ. Догадують ся, що розбишаки побили всѣхъ.

Холера притихае въ Манилѣ. Пересѣчно умерае ту денно 6—7 особъ. На провінціи рôвно-жь меншае число жертвъ.

Кубаньскій президентъ, Е. Пальма, пôдписавъ мин. тыжня загальну амнестію, силою якои увôльнено всѣхъ американьскихъ горожанъ, котрыхъ стрѣтило „щасте“ опинити ся въ кубаньскихъ вязницяхъ. Мѣжь иншими помилувано також звѣсныхъ злодѣѣвъ кубаньскихъ почтовыхъ грошей, Нилія и Ратбона.

Проливъ крови въ Венезуели повторяе ся систематично, що кôлька або кôльканайцять днѣвъ. Правительство намагае ся всѣма силами вôдбити вôдъ революціонистôвъ кôлька важныхъ позицій, та доси не веде ся ему. Вчерашнй телеґрамы принесли вѣсть о атаку пратительственнои арміи на мѣсто Боливаръ. Борба кипѣла цѣлый день, а зъ обохъ сторôнъ полягло у нѣй поверхъ 300 люда. Подробицѣ про вслѣдокъ борбы не надоспѣли доси.

У Франціи утворило ся нове міністерство. Въ складъ его входять: Комбъ, премієръ и міністеръ справъ внутрѣшныхъ; Валь, міністеръ правосудія; Делькассъ, мін. справъ внѣшныхъ; ґен. Андре, мін. вôйны; Пельєтонъ, мін. маринарки; Марежуйлъ, мін. пуб. роботъ; Шоміе, мін. просьвіты; Думенґе, мін. кольоній; Муеґать, мін. рôльництва и Рувіе, міністеръ скарбу. Всѣ новй міністерове є людьми поступовыми и... (страшно сказати, абы нашй американьско-русскй назадники, москвофілы, не попали въ скажену лють) належать до радикального сторонництва. Є се знакомъ, що всякй консервативнй, консервативно-клерикальнй и т. п. назадницкй партіи вже не можуть у Франціи дорвати ся до власти. Поступъ и просвѣщенй товны народа стали имъ на заводѣ.

Буры, на основѣ недавно заключеного мира, громадно пôддають ся. Доси зложило оруже около 15 тысячь борцѣвъ. Многи зъ нихъ, то хлопцѣ въ вѣцѣ вôдъ 11 лѣтъ и высше. Бôльша половина числить понизше 30 лѣтъ, але не хибуе и старыхъ козарлюгъ, котрй мають по 60, 65 и 70 лѣтъ. Всѣ найвызначнѣйшй бурскй вожды, якъ Бота, Деветъ, Делярей, Штайнъ, Шалькъ-Бурґеръ и прочй живуть теперь зъ лордомъ Кіченеромъ тай зъ другими анґлійскими ґенералами въ найбôльшôй приязни. Декотрй герой, що сидѣли въ анґлійскôй неволи, вже такожъ увôльненй. До тыхъ належить славный Кронжь и Вессельсъ. Кождый зъ нихъ радуе ся зъ покôнченя вôйны. Замѣтно, що Буры, котрй бороли ся до послѣднои хвилѣ, кривымъ окомъ дивлять ся на тыхъ, що перше пôддали ся добровôльно. Иногдѣ не хочуть собѣ й рукъ подати. Анґлійске міністерство вôйны оголошуе, що дня 3. с. м. себто въ три дни по заключеню мира, звели Буры битву зъ анґлійскимъ вôддѣломъ, близь Фрасенбурґа, въ кольоніи Кейпъ, при чôмъ погибло 4-охъ Анґлійцѣвъ. Були се послѣднй стрѣлы въ анґльо-бурскôй вôйнѣ.

Въ нагороду за заслуги положенй въ пол. Африцѣ и за успѣшне (?) укôнчене вôйны, анґлійскій парляментъ ухваливъ для лорда Кіченера 250 тысячь долярôвъ. Вправдѣ тй великй заслуги мають выглядъ найбôльшого варварства, але й не лѣпше выглядае цѣлый капіталістичный устрôй, якій бувъ причиною тои страшнои вôйны.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень		
19	Ч.	Висаріона
20	П.	Теодота
21	С.	Ефрема
22	Н.	1. Всѣхъ Святыхъ. Кирила
23	П.	Тимотея. (Початокъ посту)
24	В.	Вартоломея ап.
25	С.	† Онуфрія

— **Смерть** по забавѣ була-бъ стрѣтила 105 осôбъ зъ Линколнъ, Небр. акъ бы не скора лѣкарска помôчь. Всѣ були-бъ погибли на разъ. Рѣчь була така: члены тамошного презвитеріяньского костела устроили забаву и гостину на доходъ костела. На забаву запрошено найвызначнѣйшихъ жителѣвъ мѣста и погощено ихъ якъ найлѣпше. Одначе гостина не вышла нѣкому на здоровле. Коли гостѣ порозходили ся домôвъ, всѣ майже занедужали середъ признакъ затроеня. Заалярмовано всѣхъ лѣкарôвъ въ мѣстѣ, котрй сконстатували затроене арщеникомъ. Теперь пôддано химічной анализѣ окрушины та й потравины, якй лишили ся зъ гостины и найдено въ нихъ арщеникъ. Що за ворогъ его тамъ замѣшавъ и въ якôй цѣли, не знати. Судовй доходженя заряджено.

— **Посвячене** новои рускои церкви въ Jersey City, N. J. вôдбуде ся въ недѣлю дня 13. юлія 1902 р.

— **Великій** градъ упавъ въ земплиньскôмъ комітатѣ на Угорщинѣ. Найбôльше потерпѣли села Мигалôвцѣ, Требишовъ, Санна и Велика Баня. Градъ падавъ при дуже сильнôмъ вѣтрѣ майже цѣлу годину и на просторони 6 квадратовыхъ кôльометрôвъ покрывъ землю верствою леду, грубою на 25—30 центиметрôвъ. Виноградъ, засѣвы, огородовина а навѣть дерева зовсѣмъ понищенй; шкода величезна.

— **Убійства** и самоубійства допустивъ ся Францъ Станекъ, дѣдичь въ Вишенцѣ, городецкого певѣта (Галичина) и властитель Станѣвцѣвъ на Буковинѣ, застрѣливши револьверомъ свою жену, трое дрôбныхъ дѣточокъ а вкôнци и самого себе. Покôйный належавъ до найбогатшихъ дѣдичѣвъ въ Галичинѣ, (его майно чолять на 5 міліонôвъ коронъ) живъ примѣрно зъ женою, тымъ то люде заходять въ голову, що его спонукало до сего страшного дѣла?

— **Небувала** скаженина нападае галицкихъ панôвъ! Далѣ хиба не буде дня, абы часописи не принесли вѣстки, що въ сѣмъ або тôмъ паньскôмъ лѣсѣ застрѣлено хлопа, бабу або дѣтвака. Отъ що пише знову „Kurjer Lwowski“ въ новинцѣ зô Сянока: „Дня 19-ого м. м. въ полудне середъ справдѣшнои нагôнки, устроенои трема побережниками Виктора Журовского, дѣдича зъ Мучковець, лѣского пов., на стару бабу, кôльканацятилѣтну дѣвчину и 14-лѣтного хлопця, котрй нарвали трохи травы въ хащахъ мѣжь дворскимъ лѣсомъ а громадскимъ пасовищемъ. побережникъ Тома Заморскій, звѣсный зъ лаеки у п. Журовского и зъ лютости супротивъ селянъ, застрѣливъ Антона Дмитришака. Заморского, що вже неразъ стрѣлявъ до людей и за що небудь вôдгрожувавъ ся рушницею, арештовано. Въ селѣ кипить!“

— **Справу** незавиднои долѣ американьскихъ Русинôвъ и латинізаціи та й польонізаціи нашихъ галицкихъ братôвъ обговорювано дня 18. м. м. на соборчику зборôвского деканату, якій вôдбувъ ся въ Ярославичахъ (Галичина) при участи 19 священниковъ. Ухвалено 18-ма голосами — кромѣ одного москвофула — просити Митроп. Ординаріятъ о вставлене ся у Св. О. Папы Римского, щобы вылучивъ Русинôвъ зъ пôдъ опѣки кард. Ледоховского и Пропаґанды, а американьскихъ Русинôвъ зъ пôдъ опѣки латиньскихъ епископôвъ, та щобы для американьскихъ Русинôвъ призначивъ окремого руского епископа, а для всѣхъ Русинôвъ гр. к. обряду установивъ окремого патріярха.

— **Вульканъ** Пеле на островѣ Мартинѣцѣ не перестае бути грôзнымъ. Пароходъ „Иденъ“, якій приѣхавъ зъ Антилѣвъ, привѣзъ вѣсть о новôмъ и страшнôмъ выбуху. Выбухъ лучивъ ся дня 6. с. м. о 10 год. 15 мін. рано. Зъ кратеру стрѣлила въ гору величезна хмара дыму, зробило ся парно и тяжко, по чôмъ настала дѣйсно египетска пôтьма. Цѣла пôвнôчно-захôдна часть острова знищена так, що й слѣду не остало зъ ростинности. Шѣсть мѣсцевостей здемольованыхъ. — Ґеольоґи є тои думки, що Мартініка пропаща, бо побôчь давного кратеру Мон-Пеле творяться новй кратеры, а крôмъ того зачали дѣлати вульканы середущои Америки. Серед американьскихъ сферъ пануе занепокоене о нікараґвайскій каналъ. Зъ выбухами на Антиляхъ и въ середущій Америцѣ мають стояти въ зъязи и вульканічни проявы въ Портуґаліи и на грецкихъ островахъ, въ Европѣ. Въ Портуґаліи замѣчено пôдчасъ великои бурѣ сильне дрожане землѣ, а въ околици мѣста Педрозо мавъ добувати ся зъ землѣ дымъ и огонь. На Корфу тежъ заобсервовано потрясеня земскои коры.

— **Заведене** для божевôльныхъ въ Чікаґо, Ил. зване шпиталемъ св. Лазаря (при 21-ôй улици) згорѣло дня 9. с. м. Огонь повставъ на першôмъ поверсѣ будинку зъ незвѣснои доси причины и такъ скоро розширивъ ся тай обхопивъ всѣ выходы, що замкнувъ нещасныхъ паціентôвъ не инаше въ клѣтцѣ. Заки погадали о ратунку, заки надоспѣла огнева сторожа, 13-хъ недужихъ погибло въ огни, а 38-охъ тяжко попарило ся и покалѣчило. Прочихъ уратовано въ сей спосôбъ, що пороблено дѣры въ мурованыхъ стѣнахъ будинку и повыношено ихъ на свѣтъ божій.

— **Годуй** гадину за пазухою и надѣй ся смерти вôдъ неи; читай и пôдпомагай поповско-католицкй „шматы“, то надѣй ся поганои зрады. Одна зъ такихъ — питсбурскій „Wielkopolanin“ въ ч. 23. зъ с. р. вычисляючи всѣ теперѣшнй страйки, якими робôтники радѣбы выборотн собѣ красшу долю, кôнчить словами: „Щось тыхъ страйкôвъ за богато, а робôтникъ, замѣсть заробити де-що на будучнôсть въ постояннôй роботѣ, буде змушеный святкувати, втратити заробôтокъ а опôсля терпѣти нужду — Шкода святкувати, коли можна заробити добре.“

Прямо зрада робôтничои справы; поганый католицко-езуитскій спосôбъ! Тымъ назадникамъ очевидно не по нутру, що робôтникъ нарозумивъ ся, не хоче корити ся и гнути передъ всякою властію та й не дае дерти зъ себе скôру, якъ „во время оно“, за ихъ панованя. Ненавидять страйкôвъ... Чудно, що робôтники читають таку ґазету.

— **Шахъ** перскій, або по нашому король королѣвъ, знову выбравъ ся въ поророжь по Европѣ. Теперь гостить въ Нѣмеччинѣ.

— **Грôмъ** ударивъ оногды въ маґазинъ пороху близь Вілксберъ, Па., въ якôмъ було 1.500 бочокъ пороху. Вôдъ удару експльодували засобы пороху и цѣлый маґазинъ вылетѣвъ у воздухъ.

Зъ Курітибы въ Бразиліи достали мы такій листъ:

Щасть Вамъ Боже американьскй Русины и Вамъ Всечеснй отцѣ духовнй! Борѣть ся за руску церковь и за руску мову, щобъ наша церковь стала церквою Христовою а не пôднôжкомъ чужому народови, що насъ хоче живцемъ погребати, де насъ лишь зобачить. Прочь зъ римскимъ Нерономъ! Христосъ посреди насъ есть и буде!

Дмитро Иванкôвъ.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

"Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджистрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Через нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Оповіщене!

Місцеві секретарі всіх брацтв „Р. Н. Союза" суть обовязані і мусять з днем 18. юнія б. р. удаватись вже до нового уряду „Н. Р. С." т. е. увідомляти секретара і посилати місячне касіерови, котрих конвенция вибере.

Дня 12. юнія 1902.
Ант. Бончевскій,
пред. „Р. Н. С."

З „високої" політики.

З достовірного жерела дізнаемо ся про »собор«, що відбув ся під предсідательством мадярского »візикатора« в Бруклині, ще отсі цікаві річи: На соборі були лиш самі духовники з Угорщини; цивіля не допустили жадного, навить редактора „Амер. Р. Вѣстника" ні. Вся бесіда підчас зборів велась по мадярски. »Наш вікарий і апостольский візикатор« о. Годобай не показав „духовникам" жадних паперів (мабуть їх і немае), не міг сказати, що властиво мае тут робити, тілько на ухо мав сказати деяким, що за пару місяців сподіесь зістати бискупом... О. Лавришина, котрий приїхав на „собор" помимо сего, що католицкий арцибискуп Раен з Филаделфії радив ему не їхати, стрітив зараз на вступі „візикатор" запитанем, чи се правда, що Л. протестував против его »візикаторства«; Л. відповів, що „нікогда!" Ухвалено на зборі, щоби візикатор обїхав всі парохиї, осів в Питсбурґ та жив з тих $2000.00, які приобіцяли ему Мадяри річно платити. Немало загризло „візикатора" і духовників, що „Високопреподобний наш вікарий і апостольский візикатор" не мае жадного права до галицких сьвящеників і длятого ухвалили в сій справі писати до митрополита Шептицкого.

СТРАЙКЪ.

Правительственный комісаръ, С. Д. Врайтъ, котрый одержавъ препоручене провѣрити теперѣшный страйкъ углекопôвъ, его причины, наслѣдки, положенэ майнерôвъ и т. п. вже покôнчивъ свои доходженя и предложивъ ихъ президентови Рузвелтови. Выходить зъ него, що причиною страйку були ненаѣсни властителѣ майнôвъ, котрымъ захотѣло ся розбити робôтничу юнію за всяку цѣну. Днесь пепересвѣдчили ся наглядно, що не такъ то легко: — робôтники держать ся знаменито, тѣшать ся симпатією загалу и мають найкрасшѝ выгляды на побѣду своихъ ворогôвъ. Ще кôлька тыжнѣвъ, а впертѝ властителѣ компанѣсти стануть смирнѣйшими. Проводирѣ робôтникôвъ вôдъ мягкого угля прилюдно заявляють, що тамъ ажь кипить и кождои хвилѣ може выйти на страйкъ новыхъ 300 тысячь невдоволеныхъ. Те саме говорить през. Мічелъ. — Въ Вирджінии и Вестъ Вирджінии рôвно-жь йде якъ найлѣпше. Зъ загального числа всѣхъ тамошныхъ робôтникôвъ страйкуе доси 95 процент.

Наслѣдки страйку вже теперъ дають ся болючо вôдчувати. Страйкери втратили доси въ заробôткахъ 6 міліонôвъ долярôвъ, компании поверхъ 13,500.000 дол., купцѣ и пôдпріемцѣ 7,250,-000, а фабричнѝ робôтники, котрѝ змушенѝ святкувати по причинѣ недостачѣ угля, поверхъ 3 міліоны долярôвъ. Загаломъ всѣ матеріяльнѝ втрати, надѣланѝ страйкомъ, доходять нинѣ до 30 міліонôвъ дол. А на тôмъ еще не конець. Недостача угля задержуе цѣлый рухъ и вôдбирае хлѣбъ міліонамъ людей. Коло Ню-Йорку и Джерзи Сити навѣть не свѣтить ся вже по ночахъ електричне свѣтло въ многихъ мѣсточкахъ нема угля.

Мѣжь тымъ приходить вже мѣсцями до робôтничихъ заворушень, якѝ выкликують капіталисти и ихъ льокаѣ. Въ Вілксберъ. Па. вже три разы прійшло до стрѣлянимы; въ Скрентонъ побили двохъ „скебôвъ", въ Гейзелтонъ высаджено динамітомъ дôмъ суперінтендента копалень Лігай Вали Ко., а въ Олифантѣ „скебы" и сторожѣ копальнѣ Едікрікъ для забавы стрѣляли минувшои суботы до робôтникôвъ и ранили одного въ руку. За се стрѣтила ихъ месть, бо въ ночи, зъ суботы на недѣлю с. т. пострѣлено зъ засѣдки одного сторожа, якогось С. Рабінсона. Пострѣленый лежить въ скрентоньскôмъ шпитали зъ кулею въ грудяхъ и малою надѣею на жите.

Замѣтно, що дня 17. с. м. застрайкувало при твердôмъ углю навѣть кôлька сотъ „босôвъ" (наставникôвъ). Мѣжь иншими выйшло на страйкъ 400 „фаербосôвъ". Вчера кружили досить веселѝ вѣсти для робôтникôвъ. Именно, телеґрафували зъ Филаделфіи, Па., що зливнѝ дощѣ, якѝ падали въ суботу, недѣлю и понедѣлокъ позаливали 8 копалень, а кôлькадесять иншихъ жде такои самои судьбы, бо нема кому робити коло помпъ. Се мае бути причиною, що компаністы мякнуть. Оденъ зъ ихъ проводирôвъ натякнувъ о недалекихъ переговорахъ. Очевидно, горячо имъ.

Словацко-руский фарисей-редакторъ.

Вже минуло понадъ два мѣсяцѣ, коли то »Ам. Рускій Вѣстникъ« казивъ ся на „рандигаловъ", описуючи атентаты на руску вѣру въ Америцѣ. А треба знати, що той »Вѣстникъ«, мовь аґентъ мадярско правительства, кожде ворушеніе ся руского духа уважае за бунтъ, соціялізмъ, радикалізмъ, ба, навѣть за анархизмъ. Читаючи его, не хотѣлось менѣ вѣрити, що се пише якій Русынъ, Словакъ або Славянинъ взагалѣ. То-жь я хотѣвъ знати що то за редакторъ тои дурнои брехнѣ, того страшила, пугала, котре наче сова лемъ въ ночи умѣе пугати, а якъ прійде день, то еѣ заслѣпить. Очевидно такій жіе коштомъ темныхъ людей тай ще страшить, щобъ дальше штука ему велась. а до того вôдъ часу до часу помѣщае релѣґійнѝ статѣ (розумѣесь слабкѝ и дуже недостаточнѝ) немовбы вôнъ бувъ такій побожный. Я выведеный зъ терпеливости, сѣвъ и написавъ до Ґаспадіна редактора листъ зъ залытанемъ, чи не мôгъ бы вôнъ менѣ выяснити пару точокъ зъ історіи руского народу и рускои церкви вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ, та й кôлька о полѣтичнôмъ значѣню партій. Кажу, бо я не могу вашихъ переконанъ нѣякъ застосувати пѣ до чого, истнуючого теперь, проте прошу пояснѣть менѣ, будьте ласкавѝ, и закôнчивъ ему на многая и благая. Теперь жду. — За мѣсяць бомкнувъ вь »Вѣстнику«, що пояснить. Ну, гадаю я собѣ, прецѣнь чогось научу ся больше, якъ до теперь. Знаю . . . Однакъ вже минуло два мѣсяцѣ, вже третій а великій просвѣтитель (?) не знае вытолковати и того, чого я научивъ ся. Мабудь першій разъ въ житю щось подôбного учувъ, тай треба ему читати и учити ся, певно зо 3 роки, щобъ все те вôдповѣвъ. Не гнѣвайтесь, але скажу вамъ Бачій Жатковичь, що вы Хрунько, вы такій, якъ та корова, що багато рычить, а мало молока дае. И хтожь вашою ґазетою може просвѣтитись? Пôдшиваете ся пôдъ плащикъ побожности, але якои? Розумнѝ люде кажуть: до чесной цѣли треба честныхъ дѣлъ, а вы, що горлаете и учите побожности, якій примѣръ даете своимъ читателямъ!? Выразно писалисьте въ »Вѣстнику«, що противныхъ вамъ людей треба знищити всѣлякими средствами, кажучи: „Намъ не вольно перебирати въ средствахъ!" Чи такъ люде ученѝ учать побожности? Таку науку може давати хиба якій свинопасъ, а не редакторъ вôдъ 11-тысячнои релѣґійнои орґанізаціи! Таке значить тôлько, що спалити, забити, укаменувати и т.д. Адже-жь вы справлѣшный анархистъ, не лѣпчій вôдъ Чолґоша! Дальше писалисьте, що »Р. Н. Союзъ« орґанізація безконфесійна, не католицка; а для чого, пытаю ся? Чи за те, що у нѣй нема „Великихъ Головачѣвъ", щобъ богато кричали на братства, абы були побожнѝ? Въ »Союзѣ« нема братствъ безбожныхъ, тожь не треба й кричати на нихъ. Зъ самого крику побожности не набере ся нѣхто, а що »Союзъ« не называе ся греко-католицкій, то за то братства суть такѝ, якъ повинни бути. Лише у васъ мѣшанина, мовь горохъ зъ капустою: належать до »Соединенія« Мадяре, Словаки, Римо-католики а навѣть православнѝ братства, мимо того все таки хочете грати ролю лѣпшихъ „католиков" якъ самъ папа. Доводомъ сего ваше братство въ Бофало, Н. Й., котре за довгій часъ спопяе свои требы въ цареславныхъ. „Главный духовнікъ отъ »Соединенія" розумѣе, що кричати а зробити, то дуже велика рѣжниця. Передъ Великодными святами кричавъ, мало губу собѣ не роздеръ, щобы вôдъ карою выключенія до православныхъ нѣхто не йшовъ до сповѣди, хто належить до »Соединенія«. Та кричавъ, якъ то кажуть, для бизнесу, а въ дѣйсности дѣесь противно. Зъ того видно яку ролю грае »Ам. Р. Вѣстникъ«; скачи враже якъ панъ каже. Иншими словами: „босы" вôдъ „Соединенія" грають ему а а вôнъ мусить скакати. А що на тое члены вôдъ „Соединенія"? Чи лемъ „босы головачѣ" мають розказувати? Чи „Соединеніе" не може лѣпшого редактора пошукати, щобы вмѣвъ красше рускôсть розумѣти, якъ панъ Жабковичь? Я такъ розумѣю положене Русинôвъ супротивъ римо католикôвъ, якъ приповѣдка каже: „любѣмъ ся якъ братя, а рахуймо ся якъ жиды!" „Вѣстникъ" и его мадяроньскѝ головачѣ голосять, що мы тôлько слухати маемо всѣхъ айрискихъ, мадярскихъ, французскихъ и всякихъ „католиков"; маемо любити ихъ, але Боже борони рахувати ся! Се вже великій грѣхъ. Кождый знае, що бути честнымъ и побожнымъ се перша рѣчь, але до того треба бути и розумнымъ, щобъ тои побожности другѝ безбожнѝ люде не надъуживали на нашу шкоду. Днесь такій свѣтъ, що хто не хоче, той не вкусить мягкого хлѣба. Такъ зъ Русиномъ дѣе ся. Русинъ ажь занадто слухняно-побожный, бо слухае, хочбы жидôского рабина. Одначе „Ам. Р. Вѣстникъ" и дальше тои штуки вчить, Мадяроны, якъ Шабо, Лявра и Онучкевичь тай другѝ твердолобы кажуть, що если хто не вѣруе въ папу и его римо-кат. „бішопс", той безбожникъ. Чи не дурнота? И хтожь зъ Русинôвъ бувъ бы такъ наивный и глупый, щобъ вѣрувавъ въ него? Єсли хто вѣруе, то дае собѣ свѣдоцтво дуже темного чоловѣка. Нѣ оденъ розважный не повиненъ вѣрувати въ другого чоловѣка, якъ въ Бога, бо нѣхто не дорôвнае Богу; кождый грѣшный за житя. Хто до себе примѣрюе немыльнôсть и святôсть, той есть — пôдлый фарисей. Я проти побожности нѣчого не маю и жичивъ бымъ собѣ, щобы всѣ люде були побожнѝ. Такъ само противъ папы, яко головы двохъ церковь, римо и греко католицкои, не выступаю, але пятную фарисейство, яке пôдъ его бокомъ практикуе ся на Русинахъ. А вôнъ святый и неомыльный — нѣчого не чуе и не видить... Отожь видно, що спôлка одному служить т. е. римокатоликамъ, тому можуть собѣ его назвати кромѣ немыльного, еще „всемогучій, всевѣдучій, всезнаючій" и т. д. Такимъ способомъ вседа будуть мати земного бога въ людскôмъ тѣлѣ. Заволодѣють цѣлымъ свѣтомъ, зруйнують всѣ вѣры, такихъ чортôвъ, якъ Русины, а тодѣ буде небо на земли вразъ изъ айрискими апостолами. Ну, редакторъ »Вѣстника« бувъ бы имъ добрый стояти надъ пекломъ, щобы нѣ оденъ грѣшникъ зъ него не выдобувъ ся... Пане Жабковичь, а що вы думаете о святôмъ Володимирѣ, крестителю Руси? Чи и вôнъ вѣрувавъ въ папу? Єсли Русины, не вѣруючѝ въ папу, суть безбожники, то чи и св. Володимиръ такожь? Скажѣть вы Геростратe русскій, якого ще свѣтъ не видавъ. св. Володимиръ Великій, креститель Руси, и въ нашôмъ гр. кат. календари церковнѣмъ стоить, церковне свято 14-ого Липня, кождого року, хотяй ему певно и не снило ся о папизмѣ. Мадяроны, мадяроны, кацапіе-капіо, пôдлѝ ренеґаты, фарисеѣ нѣкчемнѝ и вы маете право называти ся въ два сс. яко Русскіе, т. е. твердѝ! А якѝ вашѝ дѣла? Вы любите зватись Русинами, якъ медвѣдь хоче бути пасѣчникомъ, щобы зъ медомъ и и пчôлки бѣднѝ пожеръ! Встыдъ, ганьба, поблѣка! Єще мабуть нѣ одна народнôсть не мала такихъ вы родкôвъ, дирунѣвъ швіндлерскихъ, якъ у насъ Русинôвъ намножилось ихъ. Я зъ великимъ обуренемъ спѣваю вамъ: — Жиръ вамъ хрунѣ, и т. д.

Ґаспадінъ газафікъ редакторъ, вамъ до музею. Скажи ему що, не розумѣе нѣчого, або насыпло людямъ до „ґрубянôвъ", а если хто просить его, якъ высокоученого о пораду, — то мовчить, наче мертва скала. И порадьте-жь люде добрѝ, розважте, що то за циганьске крутило?

Ив. Бурштинъ.

Дещо про Росию.

В остатних числах нашої часописи ми подали нашим читачам звістки про те, які розміри прибрав голод в Росиї і як він нищить російських селян, — а межи ними і наших братів українців, яких там по урядовому обчисленю понад 27 міліонів. Як ми подавали звістки, то в російських ґазетах тоді ще нічого не було про самий голод і лише денекуди попадались заміт ки про наслідки голоду, що виглядало досить дивно. Про голод в них й тепер нічого не пишуть: російське правительство здаеть ся боїть ся самого слова »голод« більше, ніж самого голоду; за те остатними часами про наслідки голоду в кождім числі першої-ліпшої ґазети читаемо таке, що у чоловіка волосе на голові стае дубом; а найбільше пишеть ся про те, як скорбут і тифус винищують цілі повіти, і як ті нещасливі не мають ні звідки помочи.

З браку місця ми не можемо подавати докладних описів поодиноких випадків, які діють ся в російськім пеклі; впрочім наші читачі легко можуть собі їх уявити і без описів.

Застановімось над тим, хто і як бореть ся з голодом в Росиї. Таке питане само собою напрохуеть ся, і кожен наш читач напевне не раз собі його завдав і не знаходив відповіді.

На самперед, як бореть ся само селянство. Ніяк! Бо воно не може боронитись; воно звязане, як сповита дитина, російським деспотизмом і не може поворухнутись без помочи правительственної няньки; а та нянька дуже розпустна паня московка, котра лише дбае про свое власне черево.

Наші читачі, яким голод не заглядав в вічи, можуть подумати, що не велике це нещасте, як не вродив хліб; чоловік мае розум і повинен дбати, щоб неврожай не захопив його несподівано; повинен мати хліб в запасі. Воно булоб так — але, перше, в Росиї повний неврожай або поганий врожай — е звичайний стан річей; а друге — російський селянин не може мати своїх маґазинів з хлібом, де він сам порядкував би, сам робив би лад; царські закони написані так, щоб сам нарід не міг і пальцем повернути без дозволу няньки — російських урядників; бо хто його знае, думають урядники, — ти йому позволь урядити маґазин з хлібом або касу ощадности, а він захоче опікуватись школою, а то й конституції зажадае. Є в Росиї громадські маґазини з запасами хліба, але в них порядкують „земські начальники" і „мирові посредники" — урядники досить великої ранґи; сі маґазини обчисляні на звичайний, — а не голодний рік, і в часі неврождаю й голоду не можуть заспокоїти й десятої части потреби в хлібі. Гроша в запасі російський селян також не мае і не може мати. Реличезьні здирства на деспотичну державну машину, чи то під назвою просто податків, чи під усякою иншою (акциза, стемпель і т. подібні) зробили те, що російський селянин безпомічно гине; вже в деяких місцях й „кнутом" не можуть вибити податків по 3—4—5 і навіть 7 літ; чиж може бути тут гріш зайвий, гріш, який можнаб сховати на случай нещастя? Ні не може, — і російський селянин дійсно його не мае (крім дуже незначного числа „кулаків"). Але, як би селяне й могли заощадити, то не можуть того зробити. З мизерним грошем ніхто не піде до банків, десь до великого міста; а заложити свою власну касу ощадности не можна; царський закон забороняе, для царського ладу небезпечно; хто знае, на що захоче селянин ужити заощаджений гріш; може він захоче побудувати порядну школу, прикликати порядного учителя. А всі знають, а найліпше царі і їх міністри, що лише осьвіта вирве тих покірних овечок-селян з рук царів, панів і попів. А хто би сам собі ворог? Вже ж не царі... А що значить, пожичати гріш в державнім або приватнім банку, або касі, наші читачі аж занадто добре знають. Сього вистарчить, щоб наші читачі побачили, що російский селянин безпорадний, як дитина; а в разі такого нещастя, як голод, що їм робити; як вирватись з пащи передчасової смерти? Є лише один спосіб, якого вони вхопились остатними часами. Але про се буде далі.

З „Гром Гол."

Дописи.

26. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Галицька нужда.

Весна!... Яке се чарівне, животворне слово. Ясне сонце, сьвіжий, теплий воздух, зелень, цьвіти, щебіт птиць... А все те таке нове, таке пожадане.. Відродженє природи уділяесь і чоловікови. Якось свобіднійше стае, якось лекше дихаеть ся...

Все те гарні річи, яких однак на жаль не замічае наш хлоп. Бо й як йому замічати весняну красу, коли її закрила чорна безмежна нужда?! Нема ні самому що їсти, ні худобі дати, ні в землю кинути... Вивів би худобу на ярмарок, та ніхто її не купить, хиба за півдурно. Але нема страху, не виведе хлоп, то виведе пан екзекутор. Пригадуесь мині така пригода: Хочуть брати хлопови за податок сіно. Хлоп просить ся; „Не беріть, панове, чим я буду вівці годувати?!" Та „пани" потішають його: „Не жури ся, чоловіче, ми й вівці заберемо." І забирають...

Нарешті люди не годні вже видержати, і за море тікають. Може там буде ліпше... — думають. Тікають не ті, що вже нічого не мають, бо в тих вже нема за що тікати. Вони вже знають, що засуджені на досмертну нужду, що вже їм до смерти робити на панів за 10 крейцарів денно зимою, а за 20 літом, що ні їм, ні їх дітям ніде сховати ся від того страшного засуду. А тікають богатші, ті, що самі мали би еще з чого вижити, але не хочуть, аби їх діти на крайних нуждарів зійшли, і хочуть за морем забезпечити їм ліпшу долю. Тікають, щоб ратувати дітий, а на їх місце приходять мазури, що-раз більше злазить ся їх на руську землю, вони користають з усяких можливих добродійств польсько-шляхотського правительства в Галичині, а польські ґазети голосять сьвітови, що вся Галичина — польська сторона, в котрій Русинам з ласки панів-шляхти живесь мов у раю...

Сего року еміґрация прибрала страшні розміри. Бо то в нас щораз тяжше приходить ся. На бідного все валить. Навіть мама-природа розбісилась. До половини мая тепла як би не було, лиш сніг і холодний дощ на переміну. Веснувати не було можна, за те ріки повиливали. Днїстер із своїми доливами розгуляв ся, як що року і нищить людську працю.

Про реґуляцию рік у нас богато говорить ся, але реґулюють ся ріки лише в західній, польській части Галичини, а в руській тільки там, де ріка грозить панським ланам. От і в сегорічнім державнім буджеті призначено на реґуляцию рік західної Галичини 435.069 корон, а для східної Галичини на ту саму ціль лише 270.138 корон, отже майже половину... А треба знати, що східна Галичина два рази більша від західної і що в західній Галичині більша часть рік уже пореґульована. Так то „дбае" за нас уже не польський сойм у Львові, але „безсторонне" віденське правительство...

Галицький соймъ

мае тепер зійти ся на наради від 17. червня до 10. липня, щоби знов укувати нове ярмо на шию руського хлопа. Теперішний парлямент ухвалив недавно закон про примусові хліборобські спілки. Закон сей є лише рамками, які мають виповнити в соймах поодиноких країв. Теперішний галицький сойм находить ся в руках польської шляхти та польських пів-демократичних загорільців, котрі раді би змести Русинів із лиця землі, — і сей сойм, поки що чуе силу в руках, хоче ухвалити закон про хліборобські спілки для Галичини, такий закон, котрий віддавав би хлібороба хлопа в руки хлібороба-дідича, а руського хлопа специяльно, в руки польської шляхти. Той закон схоче мабуть ухвалити польська шляхта еще підчас теперішної соймової каденциї. Прикладають нам ніж до горла, але ми нікого не будемо різати, бо... се гріх, лучше

вже, нехай нас доріжуть.. Так мабуть думають галицкі Русини, бо до нинішного дня не було еще ні одного віча, на котрім звернено би увагу хлопів на нове небезпеченьство.

Москвофільсько шляхотська спілка.

В послідних днях розійшла ся звістка, що галицький краєвий Виділ не виплатив „Просьвіті" краєвої підпомоги за 1901 р., бо видання „Просьвіти" в очах польської шляхти занадто радикальні. До підмоги „Просьвіта" має повне право, бо-ж наш нарід платить величезні потатки, але право нічого не варта, коли нема сили, аби собі його зробити. А руських послів у соймі за мало, аби силою усунути ту кривду. За те „Просьвіта", коли вже їй розвязали руки, повинна засипати край дійстно такими видавництвами, з котрих говорив би до наших хлопів дух гайдамаків, бо з польською шляхтою инакше не можна: або ми їх виріжемо, або вони нас з'їдять...

Такого „подвигу" допустив ся краєвий виділ під впливом москвофілів, котрі тепер вже зовсім запродали ся польській шляхті і разом з нею уїдають на Русинів. Москвофільські ґазети пишуть, що руські ґімназиї вщіплюють в учеників социялізм та иньші „страшні річи", а польська рада шкільна сейчас заряджує слідство, нюхає за тими „страшними річами", а професори руських ґімназий за мало мають відваги, аби уняти ся за своїми учениками. Цікаві в нас діють ся річи, та найцікавійші ще перед нами. Лиш коби їх дожити, коби з голоду не вмерти доти... Се вже pro domo sua...

31. Мая, 1902 р. М. Л.

Зі Scottdale, Pa.

Сим разом мушу повідомити редакцию „Свободи", що якийсь редактор „Не-Правди" з Ню Йорку, прихвостень москвофульский блудить по плейзах. Ось і с. м. прислав до Scottdale до Павла Федака аж два числа своєї „Не-Правди". Всі ми єї читали і сміялись з редактора тай з его москвофульской „Не-Правди". Що там було помотане, того і сам редактор не розбере... Найбільше нагавкав о радикалах і соціялістах, українцях і студентах. Єму мусить бути жаль тих кілька центів, що ідуть на добру ціль і то еще на руских студентів, котрі борють ся за свої і свого народу права. Певно коби москвофулі дістали ті гроші, так сейчас післали би їх аж до самого Петербурґа, до Будапешту, або чортови в зуби... Той сам ред. від „Не-Правди" називає себе Лемком. Чи не безличність? Він може себе називати свинячим духом, а не Лемком, бо не вартат на стопу стати доброго Лемка. Убрав ся в лисю, підступну скіру і хоче баламутити своєю брудною шматою наших людей. Но не ті часи тепер пане від „Не-Правди", не ті! Днесь і Лемко знає чорне на білім і видить і чує инакше, як перше тай не дасть ся обдурити якою небудь мотаниною. От-ж пане від „Не-Правди", абисьте до нас, до Scottdele, більше не приходили! Ми обійдемо ся і вашої дурної „Не Правди" більше не хочемо видіти. Достаємо свою правдиву руску „Свободу", котру видають честні люде і котра займе місце „Не-Правди". В Scottdale живуть самі Лемки, але за такого Лемка-тумана, то і чути не хочуть. Вища „Не правда" до б. к. газву не варта.

Е. Миґаль.

Зъ Ethelbert, Man. Canada.

Не вôдь рѣчи буде подати до загальнои вѣдомости отсихъ пару слôвъ зъ нашои кольонии. Сими днями прибувъ до насъ той, що о. Жолдакъ не достойный ременя у ево сапогъ розвязати, C. E. Księdz Deleare, ческо французкий місіонарь и (въ словами: Jeszcze Polska nie zginęła) думавъ, що тутейшу церковъ заанкорпоруе. Здавало ся, що межи тростисеми церковными самй хрунѣ, однакъ помыливъ бы ся той, хтобы се думавъ; бо коли „Księżulko" пôславъ „варґаністого" до старшого брата Кирила Пахолка по ключъ вôдъ церкви, то сей му зъ горы вôдповѣвъ, що не дочекане римско-католицким єгомосцямъ товчи пороги нашои церкви. Сѣмохъ Поляковъ и спольщеный Русинъ, А. Варґатый, угодились зъ „Księżulkiem", що идуть пôдъ власть француского бискупа, только абы имъ побудовавъ церкву. Симъ часомъ мы Русины Кирилови Пахолкови ґратулюемо! Най жіе на многая лѣта, за се, що умѣвъ постояти за руску справу, хотяй и мусить неборакъ терпѣти зо стороны хрунѣвъ. — Щасть Боже! Видко, що „Księżulko" Deleare не мае щастя мѣжъ Русинами, бо и на Sifton таке зъ нимъ зробили. Щасть Боже!

Іос. Проц...

Зъ Куритибы, Парана, Бразилия

На кольонии Ріо Кляро тамошній католики, Поляки, обили Михайла Сумика за се, що робивъ въ латиньске свято. На Люцинѣ якійсь польскій урядникъ не каже Русинамъ будувати церкви и школы при церквахъ лишь, абы побудували школу то имъ спровадить учителя зъ „Польскі" а не Русина. Пару днѣвъ тому загоствъ тамъ одинъ польскій, котрый на мѣсть проповѣди слова Божого, безпечно вызывавъ Русинôвъ вôдъ масонôвъ и такъ дальше и казавъ, що рускі священики не суть католиками, бо жонатѣ. На кольонии Антоніо Олінто польскій латиньскій пôпъ пралатъ Бронѣковскій, казавъ, щобъ Русины убили Стефана Думу за се, що ихъ не хоче пустити до раю, бо рай только латинники маютъ. Русины зъ того хитрого попа насмѣялись и казали ему, щобъ больше не приѣздивъ на ихъ кольонію, бо набере латя. Стефанъ Дума здоровъ жіє. Доѣздить теперь тамъ пôпъ Бразиліецъ, та єпископъ мае надати польского въ Куритибы. Тутейшій єпископъ гнѣвае ся на бразилійскихъ Русинôвъ, що будують церкви безъ его дозволу. Та въ початку, якъ дозволяли ся, то не позволяли нигдѣ будовати церквы рускои, лишь каплицѣ. Русины зъ Куритибы купили пляцъ зъ домомъ. По спорядженю дому буде церковъ а тымчасомъ и такъ вôдбуває ся вôдправа. О. Мартинюкъ выѣхавъ до Галичины на розказъ Митрополита.

Дмитро Иванковъ.

Справы „Р. Н. Союза."

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В місяцю Маю с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слідуючі нові члени:

	Число в гол. книзі:
COHOES, N. Y.	
Дитко Семен	2262
DESLODGE, MO.	
Ревак Стефан	2479
Ховапец Феґько	2480
Мосїр Стефан	2480
PASSAIC, N. J.	
Маркович Лука	2481
Лазорик Семен	2481
Ґруцеляк Василь	2482
Кузмич Ольга	2482
Trauger, Pa	
Дюра Семен	951
Торган Теодор	951

Д. Пирч, секретар.

Справоздане касове „Р. Н. Союза" за місяць Май, 1902.

Allegheny, Pa. Бр. Усп. Пр. Богород. (мар. и апр.)	$37.00
Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	53.94
Aubarn, N. Y. Бр. св. О. Николая	8.41
Belle Vernon, Pa Бр. Пр. Богородицѣ	56.24
Brooklyn, N. Y. Бр. св. Андрѣя	9.20
Buffalo, N. Y. Бр. св. Іоана Хрестителя	14.85
Breslau, Pa. Бр. св. Андрѣя	23.25
Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	82.60
„ І. Тарбай	4.60
Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	11.05
Charleroi, Pa. Бр. Сошест. св. Духа	45.69
Cleveland, O. Нове братство (апр. і май)	17.45
Desloge, Mo. Бр. св. І. Хрест.	54.26
Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	35.53
Elmira Heights, N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	——
Glen Lyon, Pa. Бр. св. Петра и Павла	28.05
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих. (мар., апр. і май)	20.21
Jessup, Pa. Бр. св. Петра и Павла	27.03
Jersey City, N. J. Бр. св. Петра и Павла	126.25
Lansford, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	140.19
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богородицѣ (апр. і май)	131.47
McKeesport, Pa. Бр. св. І. Хрестителя	72.30
Mayfied, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	40.01
„ Бр. св. Іоана Хр.	46.73
„ М. Р. Н. С.	35.63
„ Молоде братство (апр. і май)	30.12
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	57.60
„ Бр. св. Петра и Павла	54.06
Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. Иліи	13.07
Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ (апр. і май)	143.20
Old Forge, Pa. Бр. св. О. Николая	——
„ М. Р. Н. С. (апр. і май)	6.04
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	149.25
Pittsburg, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	12.09
„ М. Р. Н. С.	29.85
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.	52.49
Plymouth, Pa. Бр. св. Петра и Павла (май і апр.)	76.78
Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая (май і апр.)	43.58
Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богород.	——
Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	21.50
Ramey, Pa. Нове братство	15.25
Sayre, Pa. Бр. Благовѣщеня Пр. Бог.	2.40
Scottdale, Pa. Бр. св. Іоана Хр. (май і апр.)	30.20
Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	28.92
„ М. Р. Н. С.	170.41
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	54.75
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богор.	62.33
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	47.95
Scranton, Pa. Бр. св. Иліи Прор.	35.10
Syracuse, N. Y. Бр. св. АА. Петра и Павла	——
Simpson, Pa. Бр. св. Василія Вел.	45.59
Sterling, Pa. М. Р. Н. С.	7.00
Trauger, Pa. Бр. св. Петра и Павла	——
„ Бр. св. Іоана Хрестителя	45.25
Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая (мар., апр. і май)	33.52
Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	14.30
Westmoreland City, Pa.	14.66
Whitney, Pa. Бр. Трехъ Святителей	15.15
West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Бог.	——
Yatesboro, Pa. М. Р. Н. С. (апр. і май)	17.03
Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С. (апр. і май)	125.90
New York, N. Y. Яхвяк Іван	2.35
Гелена Самовольска Бендаш (Trenton, N. J.)	3.00
Bridgeport, Conn. А. Мацура	4.70
О. Нестор Дмитрів	4.45
Belsona Mills, Pa. П. Жидяк	4.20
Разом:	**$2597.18**
Було в касї	$15671.97
Дохід в Маю	2597.18
Всего доходу в Маю	**$18269 15**
Розхід в Маю	1239.21
Остає в касї	**$17029.94**
З того депозитів	$3613.54
Фонд желїзний	11310.00
Фонд розпорядимий	2106.40

Алек. Шлянта, касиєр. Д. Д. Пирч, секретар.

— **Лѣсы** въ Скалистихъ горахъ, коло Денверъ, Морисонъ, Лійдвілъ и Руді горять вже 8-мый день. Досви горѣло около 30 квадратовыхъ миль найкрасшихъ лѣсôвъ и колькадесять осель розкиненыхъ помѣжь лѣсами.

— **Славного** италійского розбишаку, Муссоліна котрый до недавна бувъ пострахомъ Италіи, засуджено 11. с. м. въ Люкка (Италія) на вѣчный арештъ. Муссоліно бувъ любимцемъ народныхъ масъ и сему головно мае завдячувати, що правительство довгй лѣта не могло его зловити. Арештовано его случайно.

— **Найновѣйшій** выназодъ на поли електро-техніки, то штучний дощѣ. Часопись „Scientific American" доносить, що въ Фукуліма, въ Японіи, выкликано зливний дощѣ при помочи електричныхъ струй. Електричность дѣлала одну добу, почомъ зачавъ падати дощь на значнôй просторони землѣ.

— **Імиґраційна** горячка обхоплюе цѣлу нещасну Галичину. Зъ бучацкого, гусятиньского, залѣщицкого, борщôвского, тернопôльского, добромильского, перемыского, ярославского и прочихъ рускихъ повѣтôвъ иміґрує послѣдными часами тысячѣ родинъ до Канады. Черезъ Краковъ, Осьвенцѣмъ, Богуминъ, Прагу, Антверпію и т. д. перевозять ихъ що дня цѣлыми ваґонами, наче оселедцѣвъ. Все продає за безцѣнъ землю, покидае батькôвщину засѣяну кôстьми и поливану потомъ-кровью предкôвъ, тай летить за море, въ незнанй свѣты, часто-густо на свою погибель. Дѣйсна дурѣйка! Правда, що тамъ тяжко жити, заробкôвъ нема, драча чимразъ больша, терор и гнетъ безмежнй, але чижь не можна мудрою борбою добивати ся лѣпшихъ условинъ житя? Чи не можна нѣчимъ иншимъ ратувати ся, лише утечею? Є, мы свято переконанй, що є, та нѣтъ вôдваги, чесныхъ проводирôвъ и . . . розуму. А се вина нашого духовеньства та й всеи интеліґенціи. Руска байдужнôсть копає могилу для нещасной галицкои Руси...

— **Урядова** статистика анальфебитизму въ Росіи вôдслонює страшнй даты. Ото въ псковскôй ґуберніи число безграмотныхъ выносить 80 проц. населеня, а въ деякихъ селахъ сеи ґуберніи доходить до 90 процентъ. Навѣть въ самôй міліоновôй столицѣ, Москвѣ, больша половина жителѣвъ не вмѣє читати нѣ писати. Дѣйсне царство тьмы.

— **Проводиря** галицкихъ соціялъ-демократôвъ, посла Дашиньского, выбрано раднымъ мѣста Кракова. Стало ся сесе при доповняючихъ выборахъ, помимо величезного зусиля езуитско-шляхотскои кліки, абы знищати того дѣйсного друга робôтникôвъ. П. Дашиньскій буде першимъ соціялъ-демократичнымъ раднымъ галицкихъ мѣстъ.

— **Минувшого** тыжня лютували въ станѣ Илинойсъ такй бурѣ и зливы, якихъ не затямили вôдъ 1843. р. Безлѣчь домôвъ, будинкôвъ, мостôвъ, зелѣзничихъ насыпôвъ, телеґрафічныхъ и телефонічныхъ дротôвъ понищеныхъ; кôлькасотъ штукъ худобы и кôльканайцять осôбъ погибло, а комунікація перервана. Цѣлый повѣтъ Мекъ-Лейнъ и мѣстово Кінґстонъ Майнсъ представляють одну купу звалищ; на рѣкахъ и озерахъ розбило ся кôлька пароходôвъ; шкоду обчислять на 5 міліонôвъ долярôвъ.

— **Урядъ** братства св. Ап. Петра и Павла въ Carnegie, Pa.: Ем. Шпакъ, предсѣдатель; Гнатъ Турко, касіеръ; Петро Щерба, секретарь; заст. пред. Д. Даньковскій; заст. касіера М. Симочко.

— **Братство** сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. буде принимати нових членів в місяцю Юнію і Юлію, 1902 р., за половину вступного. Кождий чесний а розумний Русин повинен до сего братства приступити, бо се найліпше і найбільше руске братство в тій околици. Мітинґи відбувають ся кождої послідної Неділї в місяцю, в церковній гали.

Г. Дзядик, предс., І. Глива, секр., Анд. Підбережник, кас.

СОЦІЯЛІЗМЪ
— а —
робôтниче пытане.

(Дальше).

Заслуги працѣ.

Праця позаносила плоды цивілізаціи въ найдикшй закутины землѣ. Вгнснула ся она до дѣвичихъ боровъ и пустынь. Повалила сосны и дубы, березы и буки; ожавила рѣки виставленемъ надъ еи берегами людскихъ загородъ; сотворила села и мѣста. Праця вымостила улицѣ, здвигнула млыны, фабрики и палаты. Она управляе поля и збирає ихъ плоды; она наповнює луки чередами домашныхъ звѣрятъ и перемѣнює непроходимй лѣсы въ роскôшнй нивы и луги. Праця побудувала въ нашôмъ краю кораблѣ и густу сѣть желѣзныхъ дорôгъ, котрыми перевозять людей и вытворы людскои працѣ зъ одного краю землѣ на другій. Завдяки праци маемо школы, нижшй, середнй и высшй; учать професоры а ученй доходять науковыхъ правдъ въ розличныхъ царинахъ знаня.

Єсли праця вытворює всѣ богацтва, то повинна она розпоряджувати тымъ своимъ вытворомъ. Чи неправда се?

Капиталъ не есть нѣчимъ иншимъ якъ нагромадженою працею, а затѣмъ ся праця попереджує и творить капиталъ. Капиталъ есть дитиною працѣ, а яко такій, не мае права до вытвореныхъ овочѣвъ працѣ. Капиталъ есть тою частиною суспôльного богацтва, що помагає при вытворюваню дальшихъ, пожиточныхъ предметôвъ. Єслибысьмо не мали капиталу въ грошахъ, мусѣлибысьмо замѣнювати нашй выробы на предметы, потрѣбнй и вытворенй черезъ другихъ, а се стояло бы насъ за богато часу и невыгôдъ. Єслибысьмо знову не мали капиталу въ видѣ машинъ, наша праця не могла бы бути виконувана зъ такою легкостію; якъ нынѣ.

Въ доисторичныхъ часахъ всѣ люде держали ся библійныхъ приписôвъ и добували въ потѣ чола всѣ средства до житя. Коли Адамъ оравъ а Єва пряла, чи жь бувъ хто паномъ надъ ними?

До кого належить земля?

Богъ давъ землю для всѣхъ людей, а затѣмъ всѣ люде повиннй нынѣ бути одинокими властителями ґрунву и богацтвъ. Въ книзѣ родства, въ першôмъ роздѣлѣ стоить такъ: „Я давъ вамъ зела, що выдають насѣне, Я давъ вамъ розличнй дерева, що выдають овочѣ и множать ся самй зъ себе. Я давъ вамъ тое и кождому сотворѣню, щобы могло жити и розмножувати ся на земли." Писатель Блекстонъ, коли наводить сей уступъ зъ библіи, додае: „Въ тыхъ словахъ мѣстить ся правдива и головна пôдстава до здогадôвъ, хто мае мати претенсію до посѣданя ґрунтôвъ. Земля зъ усѣми еи богацтвами есть загальною власностю людскости." Чоловѣкъ мае право до житя. Щобъ се право могло бути пошановане, чоловѣкъ мусить мати запевнене ужиткованя землѣ; отже мае вôнъ право до ужиткованя того, се значить, що не повиненъ мати ґрунту на вѣчну власнôсть. А если хто обнимае въ свое власне и выключне посѣдане ґрунта, стає ся паномъ для тыхъ, котрй жіють на тыхъ ґрунтахъ и тогдѣ може зневолити працюючихъ до выдаваня ему частины зôбраныхъ плодôвъ зъ працѣ за дозвôлъ працюваня. Въ той способъ цѣла земля може зъ часомъ перейти въ руки одного чоловѣка, а той мôгъ бы кождого выгнати зô своеи посѣлости.

Суспôльна вартôсть ґрунту.

Окрôмъ своеи внутрѣшнои, природнои вартости, що выплывае зъ урожайности, ґрунтъ мае ще суспôльну вартôсть, то есть таку, що еи вытворила суспôльнôсть (люде). Двѣста лѣтъ тому назадъ можна було набути за одного доляра той ґрунъ, де теперь стоить мѣсто Cincinati, а противно въ нынѣшныхъ часахъ той самъ ґрунтъ вартує богато міліонôвъ долярôвъ. Але въ давныхъ часахъ на мѣсци нынѣшного мѣста Cincinati стояли колибы Индіянъ; червоношкôрный горожанинъ проходжувавъ ся по доохрестныхъ лѣсахъ зъ лукомъ на рамени, а по рѣцѣ Ohio плававъ въ простôй лодцѣ и не лякавъ ся бѣлыхъ осадникôвъ, що прибували вôдъ стороны рѣки Potomac и Susquehanna. Часы змѣнили ся. Свѣтло цивілізаціи продерло ся зô сходу на захôдъ, лѣсы упали пôдъ топоромъ поселенцѣвъ а мѣсто почало зростати чимъ разъ бôльше. Побôльшену вартôсть ґрунту въ тôмъ мѣсци мусимо завдячити суспôльности, одже повиненъ вôнъ належати въ цѣлости до суспôльности.

N. 60

Праця одиницѣ и праця суспôльности.

Приглянемо ся чоловѣкови зъ двохъ сторôнъ его дѣяльности, яко одиници и яко членови цѣлои суспôльности (всѣхъ людей). Въ першôмъ случаю, яко одиниця, мае вôнъ право до вытвору своеи працѣ, а знову яко членъ суспôльности, прислугує ему право ужиткувати зъ загального богацтва, вытвореного черезъ суспôльнй уряджения. Чоловѣкъ, яко одиниця, вôдорвана вôдъ суспôльности, не въ силѣ здобути такихъ засобôвъ, якй ему дае зложена праця суспôльна. Власнымъ промысломъ не вытворивъ бы вôнъ бôльше богацтва якъ за 20 центôвъ денно, а такій заробокъ не выстарчивъ бы ему на приличне удержане. Представмо собѣ такого чоловѣка, котрый осѣдае въ азійскихъ степахъ, або въ пущи Африки. Не забогатѣе вôнъ тамъ нѣколи, бо не найде нѣкого, кого бы мôгъ обдерти зъ овочôвъ его працѣ. Вôдъокремлена одиниця, хочь бы осѣла въ теплыхъ краяхъ, де не бракує зерна анѣ олочôвъ, таки мусить въ потѣ чола добувати собѣ средство до житя. Але якжежь оно дѣє ся, що ту въ Америцѣ одиницѣ, котрй не працюють, посѣдають всѣлякого рода богацтва? Вôдповѣдь проста. Тй одиницѣ обдирають працю зъ еи овочôвъ и забирають собѣ добро, нагромаджене черезъ розвой суспôльныхъ уряджень.

(Дальше буде.)

Запрошене.

одомъ церкви св. Михаила въ YONKERS, N. Y. будесь дня 22. Юнія с. р. ПРОГУЛЬКА а шифѣ „Valley Girl" до ARITAN BEACH, котру запрошує всѣхъ людей зъ околиць.

Шифъ выйде о год. 9 той Yonkers, N. Y. прибуде Jersey City, N. J. (Morris eet dock) о год. 10:30, а ъдтамъ до Raritan Beach. Тікетъ для дорослои особы 50 цнт., для дѣтей въ ку вôдъ 6—12 лѣтъ 25 т., а для дѣтей до шестороку вступъ вôльный.

Комітетъ церковный.

„Назар Стодоля"

Т. Шевченка і Свобода дуть представлені Трупою алорусскихъ Артистів дня 20-го Юнія Manhattan Lyceum Theatre 66—68 E. 4th Str. в Ню Йорку.

Часть доходу в корысть осийских революціонерів. Після представлена баль. СТУП $1.00, 75, 50, 35 і 5 центів. 19

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперѣдъ.

Не тратьте доброи нагоды, лиш зараз заордеруйте для своихъ умершихъ особникъ... честь и даръ, якій ...жна зло... найдорожшимъ особамъ, що ихъ смерть подкосила. Маємъ руский желѣзний хресты, гарни и досыть великй по 5 доляровъ и дорожши. Пôшлемъ Вамъ ихъ вразъ изъ золотымъ написомъ о помершомъ, якого забажаете. Треба тôлько прикрутити до пôдставы и положити на могилѣ. Пишѣть по польски по илюстрованый катальогъ. Адреса:

NEW YORK CEMETERY MONUMENTAL CO.
PUNXUTAWNEY, PA.

Глухоту

також шум в ушах лічить в найкоротшім часі. За тану ціну. Пишить сейчас. Всякі поясненя даром. Лічимо навіть слабости, котрі взагалі вважають невилічимими. Одинокий заклад сего рода в Америці. Руска клініка St. Louis, Mo., 2933 Henrietta Str. 15..02

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
8 N. Main Str, Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй папары и повномочія. Jul02

Гей Русины! чи знаєте вы дорогу до дешевого и доброго купца? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то уже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погоститеся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Юрко А Прокоповичъ,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на митінґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ єсть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякй друкарска працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.

Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовй до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякй паперы и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str. OLYPHANT, Pa

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджае нимъ:

Т. Федько.

ДАРОМ **14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИИ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕННИ КОЛИНЕВУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР!** Днесь предкладаємо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, нiклеве викінчене, зреґулювану з письменною Ґаранцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну **$40 щирозолотій годинці.** Всїм любителям тої кляси годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсїм даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 нїклове пуделко на сїрники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. **$4.98** і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відісланя назад на наш кошт сли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** сли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопеку годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Диккенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, Ill.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндая й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить каждый его знакомый) а все, що є въ его ґросерни, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розпыхають черева нашою працею.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональ, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до своего братчика Юлька.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породї дізнають особлившої опіки.

Офіс: 3 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. Телефон Nr. 1673

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґарôвъ
ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОИ СПОЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґарôвъ не найдете въ Пенсильваніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:

CIGAR MANUFACTUR. CO.
17Sep02 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки к повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускоі церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 123

Гаврiилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ. горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! заовляйте у свого!

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя. якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Также робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґарантуе.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вынаймае также „кериджи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй компаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

ST. HERMAN'S BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEB. 1888

Выробляе братски машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнй лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЙ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЪ
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убранє, нѣколи тою не пожалуе.

B. W. Woshner,

Першо-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты" въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
Sep19 „Ґеравтъ, дурный ґою!"

Одинокій
ПОГРЕВНИКЪ

на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю

M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайтеся, а вôнъ всѣхъ красно и туньо обслужить.

ЧИ НЕ ЧУДЕСА ТО?

Такъ питаются люди, котори можно сказати чудеснымъ способомъ были вылѣчени отъ разныхъ тяжкихъ болѣзней.

Не чудеса то, а знаніе!

Кто терпить на яку нибудь болѣзнь и хоче отъ неи вылѣчитися; кто хоче надобути утрачене здоровье и силу, нехай съ вниманіемъ прочитае нижшеслѣдуючи строки.

Доказано, що не каждый докторъ есть добрый лѣкарь, а дуже добрыхъ лѣкаровъ и совсѣмъ таки мало. Одинъ лѣкарь мало учился и для того многого не може роспознати; другій зновъ много учился, но мало знае, бо не мае добрыхъ способностей. Прирожденна способность, быстрый розумъ и опытность, — отъ рѣчи, котори робятъ лѣкаря добрымъ лѣкаромъ.

Чи чули де-що про профессора Коллинса?

Розумѣется, чули, бо его слава иде по цѣлому свѣтѣ. Онъ много учился въ славныхъ университетахъ не только въ Европѣ, но и въ Америцѣ; онъ много лѣтъ робилъ разни опыты и успѣлъ въ лѣкарскомъ знанію якъ найлучше, бо природа обдарила его выникаючою мудростью, острымъ розумомъ и великимъ талантомъ.

Теперь Профессоръ Коллинсъ есть человѣкъ славный на цѣлый свѣтъ. Не только обычни люди идутъ до него за помощью въ часѣ болѣзни, но и найлучши докторы удаются до него за порадою и поясненьемъ, коли не можутъ порозумѣти якой нибудь болѣзни.

Можно смѣло сказати, що кого онъ не вылѣчитъ, тому и никто другій не верне здоровья.

Профессоръ Коллинсъ дае поясненья докторамъ въ лабораторіи.

Той-то извѣстный и славный докторъ, щобъ якъ найлучше могъ помогти страждущому роду людскому, заложилъ лѣчебницу подъ именемъ „Professor Collins New York Medical Institute", ч. 140 West 34th street въ Нью Іорку.

Въ той лечебницѣ получили помощь уже тысячи слабыхъ, а межи ними и многи сотки славянъ. Въ канцеляріи той лѣчебницы каждый може бачити листы отъ множества краяновъ, котори сердечными словами дякують Проф. Коллинсови за то, що ихъ нѣбы якимись чудомъ вылѣчилъ отъ найтяжшихъ слабостей, въ той часъ, якъ други докторы и лѣчебницы не могли помогти имъ.

За для недостачи мѣста, подаемъ тутъ только немноги и коротши изъ тѣхъ листовъ, заслужующи упоминанья.

YOUNGSTOWN, O. 1 Sept. 1900.

Пане Профессоръ Коллинсъ!

Посылаю Вамъ свою фотографію, щобъ видѣлисте, що уже здоровый. Цѣлыхъ 5 роковъ хоровалъ я. Одинъ докторъ говорилъ, що маю ятра нездорови; другій говорилъ, що бедра менѣ затвердѣли; третій казалъ, що пузырь маю не въ порядку, и т. д. Много грошей отдалъ я на лѣкаровъ, долго былъ и въ госпиталю. Вы же одразу познали, що менѣ треба, и Ваши лѣкарства за два мѣсяцы уздоровили мене. Каждому скажу теперь, що Проф. Коллинсъ найлучшій докторъ на свѣтѣ. Съ краянскимъ поздоровленьемъ

Василь Гричъ.

YONKERS, N. Y. 3 Іюня 1900.

Милый и чтепный проф. Коллинсъ!

Вамъ вѣдомо, що былъ я дуже хорый. Малъ кашель, душило мене, тяжко дыхалъ и при томъ чулъ боли въ персяхъ. Худнулъ постоянно и уже на костякъ былъ подобный. На лѣкаровъ выдалъ до 200 д. но дармо. Не могучи мене вылѣчити, казали, що маю сухоты и мушу умерти. А теперь я здоровый и важу 185 фунтовъ. — Ваши лѣки вернули менѣ здоровье. Подяка Вамъ.

Іос. Вейнеръ.

DETROIT, Mich. 13 Авг. 1900.

Профессорови Коллинсови въ Нью-Іорку.

Высокопочтенный Пане!

Ваша слава иде далеко — широко по свѣтѣ, але якъ бы цесари да короли знали Ваши глубоки знанія та опытъ, то не давали-бъ Вамъ лѣчити худобныхъ людей, а для себе держали-бъ Васъ. Я малъ нещастье упасти со сходовъ и тяжко покалѣчитися. Малъ порушены кости и въ нутрѣ сильно повредилъ себе, и лѣкари, котри мене лѣчили, говорили; що до смерти буду слабымъ калѣкою. Вы заразъ же зробили мене здоровымъ. Шкодую, що не можу Вамъ якъ належитъ отдячити.

Вашъ на вѣки благодарный

Иванъ Пиларъ.

SCRANTON, PA. 5 Іюля 1900.

Чт. Проф. Коллинсъ!

Не знаю, якъ и высказати Вамъ свою вдячность за то, що мене отъ великихъ болей освободили. Мала велики боли во всѣхъ удахъ, колоко мене въ боку въ крыжахъ. Оj страшно терпѣ. Была въ краю всякихъ докторов. лѣчили мене и профессоры въ Пештѣ; але дармо. Думала уже, що и до смерти не позбавлюсь того, але когда пришла до Америки за сыномъ, тутъ менѣ порадили еще и до Васъ удатись за помощью, що и зробила. Лѣки, котори менѣ два разы засталисте, мали той добрый учинокъ, що теперь — слава Богу! — здорова.

Съ поздоровленьемъ и почтеньемъ

Марія Корешъ.

POCAHONTAS, W. Va. 6 Мая 1900.

Милый панъ Профессоръ!

Нехай Вамъ Богъ заплатитъ за Ваше благодѣяніе. Была хора 6 роковъ, ходила по докторахъ, но они не могли помогти мѣнѣ, бо не знали, яку слабость маю. Каждый инакше говорилъ менѣ. Уже не надѣялась и жити на свѣтѣ. Попапослѣдку захотѣла еще Васъ спробовати и слава Богу, що зробила то. Ваши медицины позбавили мене болей и теперь я толста, здорова и сильна, а люди говорятъ менѣ, що о 10 лѣтъ стала молодша.

Съ краснымъ поздоровленьемъ

Анна Ковачкакъ.

PITTSBURG, Pa. 18 Мая 1900.

Славному п. проф. Коллинсу.

Вы знаете, яку тяжку и по словамъ докторовъ невылѣчиму слабость я мала. Теперь я уже легко дыхаю, ницо мене не болитъ и чую себе здоровою. Съ благодарностью признаю, що Вы вырвали мене изъ рукъ смерти, бо инакше не было-бъ менѣ помощи. Нехай Васъ преблагій Богъ Отецъ живитъ на многи и многи роки, щебъ и на дальше Вы худобнымъ помагали.

Ваша вѣрна

Жозефина Рошко.

Профессоръ Коллинсъ посылае лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.

Слабыи пріймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 годины рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.

Пишѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. New York City.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Каждый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе також грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешкана або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА